

**STABILISATIESYSTEMEN
90% MINDER ROLLEN!**

EERDE BEULAKKER
En de liefde voor zijn
Taeke Hadewijch

HET COMOMEER
Italiëns genieten in
een Friese knikspant

WATERKAMPIOEN

03|2006|03FEB

BOOT HOLLAND

Dit jaar nog groter!

NIEUW

CATCRUISER 45

Stijlvolle cabrio met 370 pk

YACHT OF THE YEAR

DE UITSLAG *Wie zijn de winnaars?*

LEKKERE BOOT
Na 13 jaar een nieuwe
WINNER

WWW.WATERKAMPIOEN.NL

ANWB

€ 4,65 39190.5

ODYSSEE NAAR

ITHAKA

In het kielzog van Odysseus naar Ithaka. Femmie Goudswaard en haar gezin zijn niet de eersten en zeker niet de laatsten die op het ritme van Homerus' verzen naar dit mythische eiland willen varen. Maar dan wel met een modern zeiljacht, de back-up van 55 pk en liefst zonder de tegenwerking van in hedendaags Griekenland nog steeds rondwaren-de grootheden als Posseidon, Kalypso, Polyphemos, Aïolos, Hera of Afrodite. Maar dit lijkt meteen al de goden verzoeken!

TEKST FEMMIE GOUDSWAARD | FOTO'S ERIK VAN DEN BERG

ACHTERUIT! gebaart Erik woest vanaf het voordek. Ik haal de gashendel nog maar iets meer naar me toe. Maar de Bavaria 41 blijft vooruit glijden. Ik hef m'n handen hulpeloos ten hemel. Erik laat de knop-pendoos van de elektrische ankerlier los en springt in de kuip. 'Heb je soms de neutraal-knop ingedruwd?' wil hij weten terwijl zijn ogen de meest grove vergelijkingen tussen mij en een hele domme koe verraden. En dat kan ik natuurlijk niet op me laten zitten! Hoezo droomreis naar het mythische Ithaka? Ik had me het begin van deze zeiltocht heel wat serene voorgesteld. 'Ithaka! Ithaka!' verzuchtte de getergde Odysseus in de Odyssee van Homerus. Het boek dat elk lid van dit gezin in een eigen, al dan niet vereenvoudigde versie, heeft gelezen of voorgelezen heeft gekregen. En nu lijken we, terwijl we het eiland in de verte al kunnen zien liggen, verder verwijderd van Ithaka dan ooit. Bovendien komt de rotsachtige oostkust van Lefkas angstaanjagend dichtbij. De motor draait, maar geeft geen achterwaartse of voorwaartse kracht. Lastig als je wilt ankeren. Er moet iets in de schroef zitten!

EEN MIKE PEYTON-CARTOON!

Aan Erik de eer om geduikbrild poolshoogte te gaan nemen. 'Zet je hem wel in z'n neutraal?' roept ie nog voor z'n witte lijf onder de boot verdwijnt. Zou je hem niet? Het nieuws waarmee hij weer boven water komt, slaat echter alles. 'De schroef is weg!' 'Heb je wel goed gekeken?' roep ik onnozel terug. We kunnen zo in een cartoon van Mike Peyton. Maar lachen doen we een andere keer wel weer. Eerst maar eens de motor uit en een plaatsje zoeken voor de nacht in de verlaten baai waarin we verzeild zijn geraakt. Gelukkig komt er een motorbootje langs dat ons wel wil helpen bij het vast-trekken van het anker. En we hebben een mobiele telefoon

om de verhuurder te bellen. Dit is tenslotte de 21e eeuw na Christus. Odysseus moest heel wat vindingrijker zijn om uit de nesten te geraken. De wind verdwijnt, de maan komt op, we lezen de kinderen nog een laatste verhaal voor uit de Odyssee en drinken rosé. Terwijl ondertussen in Athene een koerier opdracht krijgt om met een fonkelnieuwe drieblads-schroef voor onze saïldrive op weg te gaan naar Lefkas. Als een boodschapper van de goden.

Een duiker gaat een nieuwe schroef monteren.

1 In de straat van Ithaka waait het ineens behoorlijk hard.

2 Beeld van Odysseus op Ithaka in het plaatsje Stavros.

3 Kapelletje langs de kust.

4 Er groeien voornamelijk olijfbomen op het groene Ithaka.

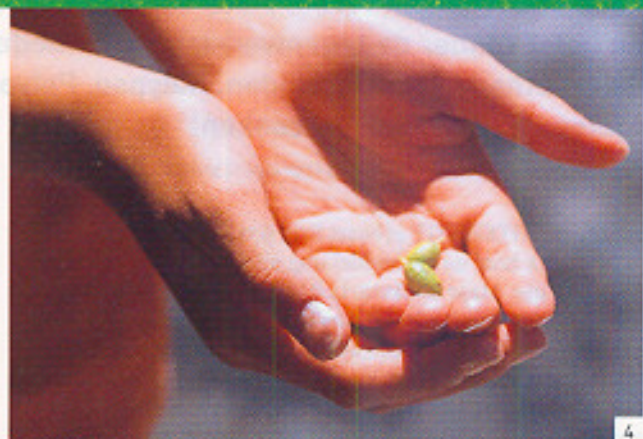
5 Jerke werpt de fles in zee die andere schatzoekers naar Ithaca moet leiden.

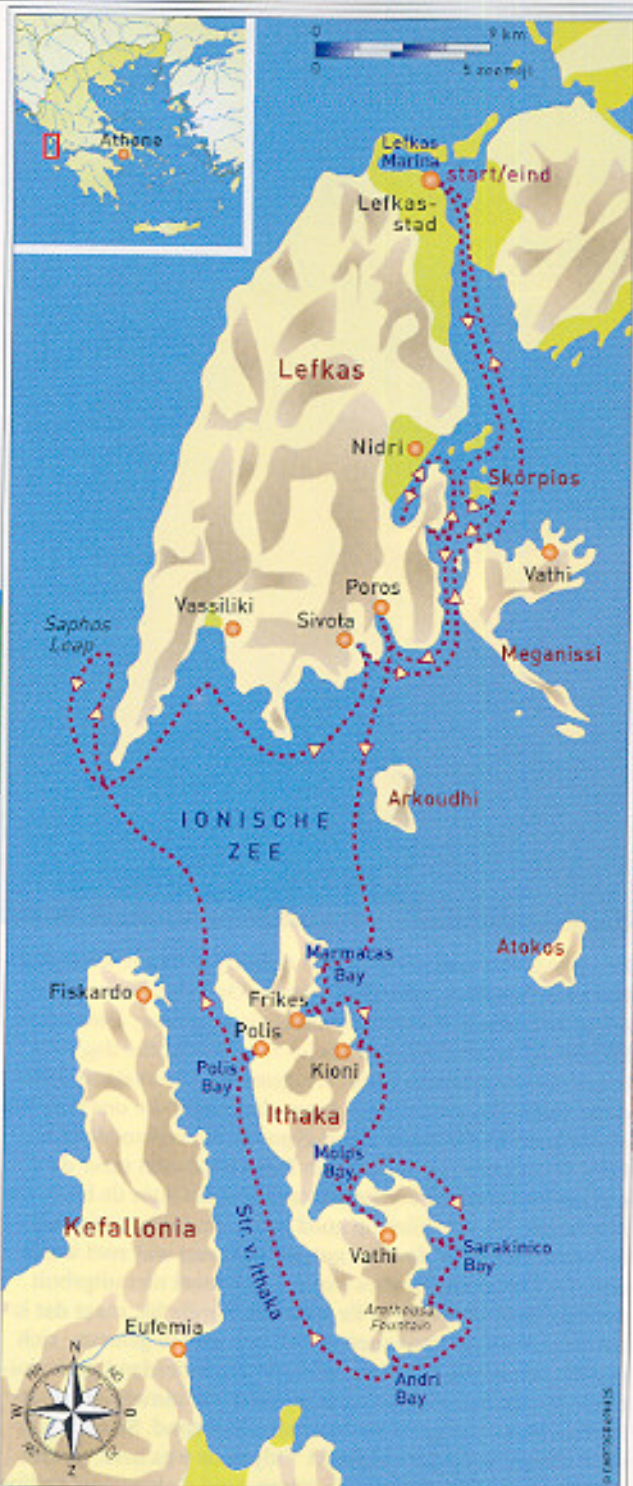
OP DE THEE BIJ JACKY O.

Dat betekent wel dat we ons de volgende dag op eigen zeilkracht, nog verder van ons mythische doel, naar de havenplaats Vlikho op Lefkas moeten begeven. Want daar zal een duiker onze nieuwe schroef erop zetten. Spannend om zo, zonder de back-up van een dikke Volvo Penta, tussen de rotsen te laveren in heel weinig wind. Die wind draait bovendien naar eigen believen en valt regelmatig helemaal weg. We dobberen wat af. En snappen nu meteen ook waarom Odysseus er maar liefst tien jaar over deed om van Troje naar huis te komen. Onderweg passeren we Skorprios, een van de twee privé-eilanden van de Onassis-Kennedy-dynastie en vangen een glimp op van Jacky O's favoriete strandhuisje. Daar placht zij zich onder het spiedende oog van varende paparazzi (je mag geen voet aan land zetten, maar de zee is van iedereen) in een glamour-badpak te hijsen alvorens (met gekapt haar) o zo elegant in zee te zakken. Afrodite, Kalypso, Helena, Jacky O, we varen in een magische wereld van mooie vrouwen, machtige mannen en mythische zeehelden. Geen wonder dat dit gebied een behoorlijke aantrekkingskracht heeft op watersportende jet-setters. Vergaet Monaco. Hier moet je wezen als über-rijke. Met open mond kijken we toe hoe een Brits echtpaar afdaalt van een heuse showtrap die uit een zeiljacht wordt getoverd en gaat snorkelen terwijl een bijbootje met bodyguards hen begeleidt. Er wordt dan ook boos naar ons teruggekeken door die zware jongens. Maar wij kunnen zonder motor en met zo weinig wind echt niet anders dan heel traag doordobberen.

PLOP. BZZZ

Zodra de nieuwe schroef eronder zit, koersen we rap naar Ithaka. Daar willen we de plekken opzoeken die Odysseus zo graag wilde terugzien. De Grot der Nymfen, de bron van Arethousa en vooral zijn paleis, of wat daarvan over is. En wat is het mooi om dat net als Odysseus vanaf zee allemaal te kunnen ervaren en 'ontdekken'! In de straat van Ithaka is het nog even slikken, want daar waait het ineens behoorlijk hard. En ook in de baai bij het kapel-eiland van Aghios

6 Aan de kade in Port Frykes op Ithaka.

7 Zicht op Pera Pigali, een eilandje voor de kust van Ithaka, genomen vanaf de bron van Arethousa.

8 Resten van het paleis van Odysseus?

Nicolaos liggen we tijdens de lunchstop te gieren achter ons anker. Tot twee keer toe raken we op drift. Recht op de rotsen rond het verlaten kappelletje af. Dus moet er steeds een volwassene aan boord blijven. De wind heeft één voordeel; de wespen die je na het horen van het woord 'chocopasta' of het ploegeluid van een kurk binnen twee seconden weten te vinden, kunnen ons nu een keertje niet enteren. Maar we durven hier niet te overnachten. Dat doen we in Port Frykes, een paar baaien verderop, waarvandaan we naar een plaats willen wandelen die bekend staat als 'Odysseus-Stad'.

ODYSSEE IN EEN NOTEDOP

Ter oprissing van het geheugen nog even het verhaal van onze zeilende (en vaak ook roeiende) held in een notedop. Na tien jaar meegestreden te hebben om Troje weer van de mooie Helena af te pakken (zie Troy, the movie) deed Odysseus er nog eens tien jaar over om zijn geliefde Ithaka, zijn kwijnende grote liefde Penelopeia en enige zoon Telemachus weer te zien. Onderweg over zee werd hij volop geholpen en tegengewerkt. Onder anderen door Kalypso en Circe, godinnen die hem vele

Voor anker in Aghios Andreou bij een ruïne (van Odysseus?)

jaren op hun eilanden vasthielden (want verliefd), zingende sirenen die hem naar de verdoemenis wilden helpen (gelukkig had Odysseus zichzelf aan de mast vast laten binden en de oren van zijn bemanning met was dichtgesmeerd), de wraakzuchtige cycloop Polyphemus, zoon van Poseidon, die hem en zijn medestrijders wilde opeten maar die door Odysseus met een gloeiende speer in zijn enige oog werd getroffen en de winden van Aiolos die door de nieuwsgierige bemanning van Odysseus uit een zak werden gelaten waardoor ze met de thuishaven in zicht weer hopeloos ver van hun eiland werden geslingerd. Gelukkig wilden de Faiaken Odysseus wel helpen en brachten hem met vele geschenken naar Ithaka terug, vlakbij de Grot der Nymfen waar hij zijn kostbaarheden verstopte. Hij kon namelijk niet rechtstreeks naar huis omdat velen op Ithaka stonden te popelen om zijn plek in te nemen. Daarom vermomde Odysseus zich als bedelaar en zocht de varkenshoeder Eumachus op bij de Bron Arethousa. Samen met hem en met zijn zoon Telemachos vermoordde Odysseus vervolgens alle edellieden die in zijn paleis al jaren op zijn kosten, vergeefs naar de hand van de standvastige Penelopeia dongen. Daarna leefde hij nog lang en gelukkig.

HET ZOU ZOMAAR KUNNEN

Dat niets zeker is als het gaat om de exacte locaties op Odysseus' eiland, blijkt meteen al in Odysseus-Stad. In het piepkleine museumpje (één kamer) met wat oude scherfjes die uit de tijd van Odysseus zouden kunnen komen, helpt een Zuid-Afrikaanse suppoost ons uit de stiltes toch gekoesterde droom. Restanten van het paleis van Odysseus zouden hier in de buurt gevonden kunnen worden, maar dat is nog nooit echt gebeurd. Toch vinden we een plek die precies klopt met Homerus' beschrijving van de locatie van het paleis.

Een plaats van waaruit je in drie richtingen de zee kunt zien. Naar het noorden, westen en oosten. Oude keien en ruïnes om onze fantasie verder te voeden, zijn er genoeg. Bovendien lijkt het of de windzak van Aiolos nog steeds elke dag over het water rond Ithaka wordt loeggeschud. Er ontstaan daardoor duidelijke wervelingen boven het water die ons bijbootje al een keer op z'n kop hebben gegooid. De vermoedelijke Grot der Nymfen in de baai van Dexa blijkt niet meer dan een gat met een hek ervoor. Hetzelfde geldt voor de bron van Arethousa. Na een klim op goed geluk vinden we namelijk opnieuw niet meer dan een gat, ditmaal met wat zoet water erin. De Odysseus-locaties worden helemaal niet uitgebuit door de lokale bevolking. Er staat een bordje bij, maar dat is het dan. Alsof de Ithakanen er zelf ook niet in geloven, zich er zelfs een beetje voor schamen. Er zijn inderdaad geen sluitende bewijzen voor Odysseus' bestaan en aanwezigheid op Ithaka. Maar zijn geest waart er absoluut rond. Steeds zie je weer dingen waardoor je denkt 'Odysseus was here!' Je ziet dit bijna letterlijk staan op de rotsen rond de baai van Aghios Andreou. Vlak boven een grot vol geiten die wachten tot de temperaturen weer draaglijk genoeg zijn om verder te gaan met het knabbelen aan je meerlijn.

Een geiten-bivak die zomaar de door Homerus beschreven Grot der Nymfen zou kunnen zijn. Muriel en Jerke gaan er dan ook goed zoeken naar Odysseus rijkdommen (tussen de geitenpoep) en verstoppert uiteindelijk zelf maar een schat. Een bericht in een fles die Jerke in het kanaal van Kefallonia overboord gooit, moet nieuwe ontdekkingsreizigers en schatzoekers op weg helpen. Op weg naar Ithaka. Want dat is dankzij de prachtige turkooizen baaien, vergezichten en onbedorven mythische sfeer echt een droom van eiland. Een eiland om heimwee naar te hebben. Odysseus had gelijk.

Met dank aan Adria Yachting Heliovoetstuis (www.adriayachting.nl) en Kirlacoulis (www.kirlacoulis.com)

DE OMGEVING

Lefkas en Ithaka behoren tot het Ionische gebied dat bestaat uit zeven hoofdeilanden waarvan Corfu de grootste en bekendste is. Ze liggen aan de westkant van het vasteland van Griekenland en zijn opvallend groen. Ze contrasteren daardoor prachtig tegen de kale bergen van Albanië en het Griekse vasteland. Door hun schoonheid en vruchtbaarheid lieten vele buitenlandse mogendheden hun oog op de eilanden vallen. Franse, Engelse en vooral Italiaanse invloeden zijn daardoor nog altijd duidelijk aanwezig. Al heeft Griekenland altijd de overhand weten te behouden. Maar de smaak van Italië proef je er regelmatig bovenuit. Niet voor niets trekt Lefkas zomers naast veel Grieken ook veel Italianen die vooral komen voor de vele verkooelende baaien, vaak met een eigen bootje.

De westkust van Lefkas heeft waanzinnig mooie, onbedorven stranden. Dat heeft vooral te maken met het feit dat ze over land moeilijk bereikbaar zijn door de steil aflopende bergwanden. De dorpen liggen hoog en niet pal aan zee. Behalve het charmante Aghios Nikitas, een plaatsje waar veel Grieken (en onze 'eigen' Martin Brill graag een kamertje huren bij de plaatselijke middenstand, boven de bakker bijvoorbeeld.

VAARINFORMATIE

Ook voor de varende mens is de westkust van Lefkas prachtig, zij het niet om er te overnachten. Je vindt er namelijk weinig tot geen beschutting tegen de zomers heersende noordwestenwind en er kan een behoorlijke deining ontstaan. De oost- en zuidkust van Lefkas daarentegen zijn zomers doorgaans uitermate geschikt voor lunchstops en overnachtingen. Er zijn veel mooie baaien waar je kunt ankeren en soms kun je aan een kade liggen. Dit geldt ook, maar minder beschut, voor de oostkust van Ithaka. Aan de zuidkust is alleen Aghios Andreou met zijn geiten echt geschikt als beschutte ankerplaats tegen de heersende noordwestenwind en aan de westkust voldoet de baai van Port Polis redelijk goed als je in het noordoostelijkste hoekje kruipt. Bij Skorpis en Skorpidi kun je 'op stand' ankeren tussen de megajachten.

ANKEREN EN (GRATIS!) AANLEGGEN

Goed ankeren is natuurlijk al een kunst op zich maar rond Lefkas en Ithaka helemaal. Je dient er even wat geduld voor op te brengen en soms moet je een paar keer opnieuw beginnen (dan is het handig om een elektrische ankerlier te hebben). Soms is het raadzaam om een tweede anker uit te gooien en een lijn naar de kant uit te brengen. Veel dorpjes hebben een kade waar je met je jacht welkom bent. Soms kun je langsrij gaan liggen (in Port Frykes op Ithaka bijvoorbeeld) direct aan de kade, of tegen andere schepen. Maar over het algemeen is het de bedoeling dat je met de spiegel naar de kant ligt. Havengelden kennen ze niet op Lefkas en Ithaka. Tappunten voor stroom en water hebben metertjes waar je geld in moet gooien. Twee euro is goed voor 80 liter water. De winkeltjes hanteren avondwinkelprijzen (het geld moet ergens vandaan komen). De restaurants aan het water rekenen redelijke prijzen. Voor 35 euro kan een gezin met twee kinderen onder de twaalf jaar prima uit eten.

WEER EN WIND

Van mei tot en met september kent de wind in het gebied rond Lefkas en Ithaka doorgaans eenzelfde patroon. 's Ochtends is er weinig tot geen wind, windkracht 1 tot 2. Rond het middaguur komt een noordwestenwind opzetten die kan oplopen tot een windkracht 5. In juli en augustus kan dit meer zijn. Tegen zonsondergang neemt deze noordwestenwind doorgaans weer af tot nul. Ideaal voor een rustige nacht achter het anker. Maar uitzonderingen bepalen de regel, dus alertheid blijft geboden.

BOEKEN

Natuurlijk zijn gedetailleerde zoekkaarten en pilots van belang. Bijvoorbeeld een recente versie van de 'Greek Waters Pilot' van Rod Helkell, uitgegeven door Imray. De meeste charterboten zullen deze wel aan boord hebben. Nog altijd zijn wetenschappers het er niet over eens of het huidige Ithaki, of Ithaka, wel het Ithaka van Homerus' Odyssee is. Sommigen menen te kunnen bewijzen dat de buureilanden Lefkas of Kefallonia model hebben gestaan voor Odysseus' Ithaka. Een interessant boek over deze theorieën is 'Op zoek naar Ithaka' van C.H. Goekoop, uitgegeven door Heureka, ISBN 9062623026. 'Homerus' odyssee, de terugkeer van Odysseus', ingeleid en vertaald in Nederlandse hexameters door H.J. de Roy van Zuydewijn. ISBN 9789029521642. Jeugdboek: 'Odysseus, een man van verhalen', door Imme Dros. ISBN 902146036x. 'Die gave Grieken', door Terry Deary, uit de serie 'Waanzinnig om te weten'. ISBN 978790200605020.